

Střední odborné školy a učiliště v pěti regionech Česka získají na dva roky intenzivní podporu v oblasti mediální výchovy

Žáci středních odborných škol a učilišť vykazují nejnižší úroveň mediální gramotnosti, a jsou tak nejvíce manipulovatelní vlivem dezinformací a zkreslováním reality na internetu. Člověk v tísni, který se v rámci svého programu Jeden svět na školách mediálnímu vzdělávání dlouhodobě věnuje, se proto v následujících dvou letech zaměří na podporu výuky mediální výchovy a kritického myšlení na středních odborných školách a učilištích, a to v pěti vybraných regionech Česka (Karlovarském, Libereckém, Moravskoslezském, Olomouckém a Ústeckém), které jsou proti ostatním krajům republiky znevýhodněné z hlediska ekonomického, nízké vzdělanosti, chudoby, sociálního vyloučení a nezaměstnanosti. Finanční podporu ve výši 5,5 milionu korun pro to získá od neziskové odnože Googlu.

Ministr školství **Robert Plaga** (ANO) nedávno v návaznosti na [zprávu České školní inspekce](#), zabývající se mediální výchovou na základních a středních školách, [pro Českou televizi uvedl](#): „*Zpráva České školní inspekce de facto potvrzuje, že úroveň mediální gramotnosti je nízká a některé skupiny jsou více ohroženy než jiné.*“ „*Učební obory bez maturitní zkoušky jsou tou nejhroženější skupinou,*“ dodal ministr školství s tím, že je v rámci mediálního vzdělávání potřeba zaměřit se právě na výchovu těchto ohrožených skupin.

Tento fakt vyplývá i z [výzkumu](#), který na podzim 2018 pro *Jeden svět na školách* zpracovala agentura MEDIAN. V rámci výzkumu řešili žáci a studenti 15 úloh, které testovaly základní znalosti a analytické dovednosti týkající se médií. Otázky zjišťovaly znalost médií a jejich vlastníků, fungování vyhledávačů a zobrazování příspěvků na Facebooku a schopnost žáků analyzovat konkrétní sdělení. **41 % žáků středních odborných škol** v nich **nedosáhlo ani třetiny správných odpovědí**. U **středních odborných učilišť** vykazaly takto nízkou úroveň kompetencí téměř dvě třetiny respondentů (**63 %**). Výzkumu úrovně mediální gramotnosti středoškoláků o půl roku předcházelo [šetření](#) Jednoho světa na školách zaměřené na samotné vyučující mediální výchovy, podle něhož **79 % pedagogů z odborných škol a učilišť neabsolvovalo žádný kurz, seminář ani školení k tomu tématu**.

V první fázi dvouletého projektu bude Člověk v tísni spolupracovat s **deseti pilotními školami** z uvedených regionů. **Každá z pilotních škol získá vlastní výukový plán mediálního vzdělávání, který bude vytvořen speciálně na základě jejích konkrétních potřeb a možností**. Plán bude obsahovat doporučení, jak začlenit mediální výchovu do hodin a jak postupovat při výuce souvisejících témat (od jednodušších ke složitějším). Výukový plán bude vytvářen a následně **testován přímo ve výuce** v koordinaci se zástupci jednotlivých škol.

Projekt zahájí v dubnu 2019 **společné vzdělávací setkání, akreditované MŠMT**. V průběhu roku pak budou následovat ještě další dvě obdobná setkání. Účastníci se seznámí s metodikou práce s dokumentárním filmem ve výuce, mediálně-vzdělávacími materiály JSNS a získají prostor pro **sdílení svých zkušeností s kolegy** ze stejných typů škol. Poté budou následovat **jedna až dvě ukázkové hodiny vedené zkušenými lektory přímo ve**

třídách. Lektoři budou také v průběhu realizace projektu **navštěvovat průběžně školy a poskytovat individuální konzultace.**

Školy také čeká **projektový Den mediální gramotnosti**, během něhož si studenti s pedagogem promítnou tematický **film**, na nějž naváží **aktivitami z výukových materiálů** JSNS a uspořádají **debatu s pozvaným hostem** (novinářem, odborníkem na reklamu, sociální sítě atp.). Ve druhé polovině roku 2019 proškolí JSNS v rámci získaného grantu **nový tým lektorů**, kteří během následujícího roku (2020) **rozšíří nabídku projektového Dne mediální gramotnosti na další odborné školy z uvedených pěti regionů.**

Výstupy z první fáze – **otestované výukové plány deseti pilotních škol** – se stanou podkladem pro druhou fázi projektu, a to **přípravu Strategie mediálního vzdělávání pro střední odborné školy a učiliště. “Tento metodický dokument pomůže začlenit do výuky aktivity vedoucí k posílení mediální gramotnosti a kritického myšlení vyučujícím z dalších odborných škol a učilišť po celé České republice,”** vysvětluje **Karel Strachota, ředitel Jednoho světa na školách.**

Díky podpoře Google.org bude **účast pilotních škol v projektu zcela zdarma.** Podle **ředitelky českého Googlu Taťány le Moigne** jsou mediální gramotnost a kritické myšlení základním předpokladem fungování v dnešním světě. Internet demokratizoval šíření informací, které již neprocházejí filtrem tradičních médií. Ta totiž před uveřejněním nejen ověřují zdroje informací, ale svým čtenářům a divákům předkládají i zprávy, které třeba nesouzní s jejich vnitřním přesvědčením. **“Internetové platformy přijímají stále větší díl odpovědnosti za uveřejňovaný obsah a zavádějí různé kontrolní mechanismy. Je však především na každém z nás, jestli je schopen najít v záplavě informací kvalitní, zdrojově podložený obsah a zároveň ho kriticky posoudit. Neměli bychom se spokojit jen s obsahem, který odpovídá našemu názoru, ale aktivně vyhledávat a přijímat informace z různých zdrojů poskytujících různé pohledy na dané téma,”** říká Taťána le Moigne. **“Proto je potřeba naučit se správně ptát a zkoumat zdroje. Jsem nadšená, že Google.org podporuje tento projekt, který cílí tam, kde je to opravdu potřeba, tedy na mladší studenty a učně v regionech,”** doplnila.

Ředitel společnosti Člověk v tísni, Šimon Pánek, vysvětluje, proč se organizace mediálnímu vzdělávání dlouhodobě věnuje: **„S nástupem moderních technologií se mediální svět výrazně mění. Zvláště pro mladé lidi, kteří tráví spoustu času online v prostředí internetu, kde se setkávají se zprávami z nepřeberného množství zdrojů. Každý si dnes může založit svoje stránky nebo psát blog, kde publikuje své názory. Je proto důležité, aby mladí lidé rozuměli tomu, odkud které informace pocházejí, kdo za nimi stojí, a aby dokázali rozpoznat, kterým z nich lze věřit. Bohužel na našich školách zatím vzdělávání v této oblasti nijak intenzivně neprobíhá. Učitelé si uvědomují jeho potřebnost, ale chybějí jim dostatečné znalosti, dovednosti, podkladové materiály a celková podpora.“** Zdůrazňuje také význam mediálního vzdělávání pro zachování liberální demokracie: **„Mediálně vzdělaní a zároveň kriticky myslící lidé jsou v mnohem menší míře manipulovatelní informacemi z různých podvodných webových stránek, nebo kvazi-zpravodajstvím, které za peníze cizího státu ovlivňuje šířením dezinformací situaci v naší zemi. Domnívám se, že mediální vzdělávání je jedna z věcí, která je pro naši zemi velmi potřebná, a neměli bychom jeho význam podceňovat.“**

Jeden svět na školách je jedním ze vzdělávacích programů organizace [Člověk v tísni](#). Již od roku 2001 přispívá k výchově zodpovědných mladých lidí, kteří se orientují v současném světě, otevřeně a kriticky přistupují k informacím, nejsou lhostejní, chtějí ovlivňovat a také skutečně ovlivňují dění kolem sebe. S výukovými materiály z dílny Jednoho světa na školách pracují učitelé a žáci na více než 3 600 základních a středních školách.

Google.org, je filantropickou odnoží Googlu. Investuje do programů, které mají měřitelný dopad na místní, regionální a globální problémy a sdružuje lidi v Googlu, kteří tyto iniciativy podporují.

Google.org

Kontakt:

Alžběta Houzarová

Corporate Communication, Czechia & Slovakia

tel.: 775 013 516, e-mail: alzbeta@google.com

JSNS.CZ

Kontakt:

Karel Strachota

ředitel vzdělávacího programu JSNS

tel.: 777 787 930, e-mail: karel.strachota@jsns.cz

Táňa Abrhámová

mediální koordinátorka vzdělávacího programu JSNS

tel.: 734 428 395, e-mail: tana.abrahamova@jsns.cz

